

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujege
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per la in-
serzioni.

Filiale:
Novo mesto.

SCLOVENECC

Izhaja vsak dan (zjutraj) razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Bollettino No 1062

Accaniti combattimenti in Tunisia

**Violenti attacchi nemici contenuti
dalla tenacissima resistenza delle
truppe dell'Asse - Si è distinto il
1° battaglione del VI. reggimento
fanteria « Trieste »**

Il Quartier Generale delle Forze Armate co-
munica:

I violenti attacchi, rinnovati dal nemico, con
l'appoggio di preponderanti artiglierie sul fronte
meridionale tunisino sono stati anche ieri con-
tenuiti dall'accanita resistenza e dal provato valore
delle nostre truppe.

Nella tenacissima difesa di un elemento avan-
zato della nostra linea si è particolarmente di-
stinto il primo battaglione del VI° reggimento
fanteria « Trieste » che al comando del capitano
Politi Mario da Sulmona ha inflitto ingenti per-
dite alle unità neozelandesi attaccanti.

Bombardieri pesanti germanici hanno agito
su centri logistici delle retrovie. Quattro appa-
recchi avversari erano abbattuti dalla caccia, due
distrutti dalle batterie contraeree.

In riuscita azione notturna nostri velivoli
raggiungevano e bombardavano impianti petroli-
feri di Tripoli di Siria.

Vojno poročilo št. 1062

Srditi boji v Tunisu

**Siloviti sovražni napadi zadržani v
krepkem odporu osnih čet - Odlikoval
se je I. bataljon VI. pehotnega polka
»Trieste«**

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Na južnem tuniškem odseku so bili po-
novni sovražni napadi s podporo nadmočnih to-
pov tudi večeraj zadržani v zagrizenem odporu in
izkušenem junaštvu naših čet.

V nad vse pogumni obrambi nekega prednje-
ga dela naše črte se je posebno odlikoval prvi
bataljon 6. pehotnega polka »Trieste«, ki je pod
poveljstvom stotnika Politi Maria iz Sulmona za-
dal napadajočim novozelandskim enotam znatne
izgube.

Težki nemški bombniki so delovali nad pre-
skrbovalnimi središči v sovražnem zaledju: štiri
nasprotna letala so bila sestreljena od lovcev, dve
pa od protiletalskega topništva.

Naša letala so v uspešnem poletu dosegla in
bombardirala petrolejske naprave v Tripolisu
v Siriji.

Pravi interesi balkanskih narodov

**Tudi balkanski narodi gledajo z zaupanjem na posvete med Ducejem
in Hitlerjem in na pogovore v Hitlerjevem glavnem stanu**

»Le ultime notizie« so ponatisnile naslednji
članek o položaju na Balkanu, ki ga je objavil
grški list »Tagespost«: »V jugovzhodni Evropi
obstaja dvojno vprašanje: dokončno odstranitev
boljševiške nevarnosti in morebitni »zavezni-
ški« vojaški nastopi v Sredozemlju, Egejskem
morju in južnem Adriatiku. Pogovori v Hitler-
jevem glavnem stanu, ki so se jih udeležile
najvišje osebnosti držav v jugovzhodni Evro-
pi, so med drugim bili namenjeni tudi temu
vprašanju.

Jugovzhodna Evropa je bila desetletja
dobesedna smodnišnica Evrope. Tukaj so se
krizali interesi Rusije in Avstrije, pozneje pa
angleški in francoski vpliv. Neki švicarski list
je pred nedavnim objavil v svojem dopisu iz
Budimpešte zanimive podatke o poveljnih na-
črtih Sovjetske Rusije, ki gredo od Irana preko
Dardanel do Češke in Moravske. Celo poljska
begunska vlada v Londonu je protestirala proti
boljševiškim pozebljem po teh ozemljih, ne
da bi seveda mogla dati temu protestu večji
pomen kakor ga ima kos papirja, na katerem
je napisan. Tudi protest bivšega kralja Petra,
v katerem je sporočil Sovjetom, »da nimajo
pravice boljševizirati Jugoslovancev, ki so se

borili za svojo svobodo«, je vzbudil v političnih
krogih jugovzhodne Evrope in celo v taboru
»zveznikov« komentarje, ki kažejo, da je nem-
ška kampanja proti boljševizmu bistveno v ko-
rist vsej evropski celini. Zato švicarski časnikar
vidi že »tretjo fronto«, protiboljševiško fronto,
ki se nevidno razteza, preko vseh evropskih
držav. Angleški načrt, ustanoviti novo balkan-
sko zvezo, je zato zgubil vso privlačnost in se
zdi kakor sen, saj ni odvisen toliko od Angle-
žev kakor od Sovjetov, ki pa že grabežljivo
stegajo roke po Madžarski, Bukovini in Besa-
rabiji. V teh dneh, ko je še blizu druga oblet-
nica beogradskega puča in začetka vojne na
Balkanu, govori Evropa in tudi naši sovražniki
o posvetitvi med Ducejem in Hitlerjem ter o
potovanju drugih državnikov v Hitlerjev glavni
stan. Tu so govorili ne le o organizaciji totalne
vojne, marveč tudi o poveljnih vprašanjih in to
brez dvoma v obliki, iz katere se vidi sedanja
važnost evropskega jugovzhoda zlasti z ozirom
na vojaške dogodke na Bližnjem vzhodu in v
Afriki. Tudi narodi tega dela Evrope, ki so že
izkusili vojno, razumejo pomen, ki ga ima
obramba evropskih obal in imajo interes držati
bič vojne daleč od svojega ozemlja.

Nasprotnikove bedastoče

Rim, 22. apr. AS. Večerašnja »Dokazila o na-
sprotnikovih bedastočah« pravijo:

London. — List »Daily Sketch« zagotavlja,
da so italijanske oblasti že razdelile med vse
hišne lastnike knjižice, v katerih so navodila za
primer vdora. List zatrjuje, da je dobil nekaj iz-
vlečkov iz tiste knjižice in navaja iz nje tole:
Prebivalci vdornih predelov se ne smejo posa-
militno boriti, niti tvoriti oboroženih skupin, pač
pa se do nasprotnika pokazati vladno, ne mu pa
pomagati. Moški naj raje ostanejo v hišah, pač
pa naj pošljejo ven ženske, ki od discipliniranih
invazijskih čet lahko izposlušajo več prijaznosti
in dobro ravnanje. Ženske in otroci naj se vse-
kakor obračajo na nasprotnikove vojaške, da bi
dobili hrano že zato, da tako nasprotnika za
hrano prikrajšajo.

Rusi prosijo Kanado za žito

Lizbona, 22. aprila. AS. Iz Ottawe se je
izvedelo, da je Sovjetska Rusija zaprosila Ka-
nado, naj ji pošlje pol milijona ton žita, ker
so njene rezerve izčrpane.

Duce sprejel svoje bojevnikov

**in skupino družinskih poglavarjev s številnimi sinovi pod orožjem ter tako na praznik Rima počastil bojovniške
družine, ki so zgled junaštva in predanosti domovini**

Rim, 22. aprila. AS. Ob obletnici ustanovitve
Rima je Duce vprico tajnika stranke ter mini-
stra za ljudsko kulturo sprejel zastopnike bo-
jevniških rodbin, ki so se posebno odlikovale
po rimskem junaškem duhu in po vdanosti do
domovine. Sprejel je skupino rodbinskih po-
glavarjev, ki imajo številne sinove pod oro-
žjem. Navzoči so bili:

Gospa Natalia Venini-Azzolini iz Milana,
vdova po stotniku Corradu Veniniju, odliko-
vanim z zlato kolajno ter mati poročnika Julia
Veninija, padlega na grškem bojišču, odlikova-

nega z zlato kolajno; knez Mario Ruspoli, oče
podpolkovnika Marescottija in stotnika Kon-
stantina, ki sta oba bila bojovnika v prejšnji
vojni ter sta v sedanjem spopadu padla v se-
verni Afriki; svetnika Karel di Cellere in Julij
Macchi di Cellere, strica poročnika oklepnikov
Stefana Macchija di Cellere, ki se je vrnil iz
Argentine, da bi prostovoljno stopil v vojsko,
in je umrl v severni Afriki, ko je vodil svoj
tank v naskok; grof Avguštin Oddi-Baglioni,
oče poročnika Aleksandra, ki je junaško padel
na egiptskem bojišču; vdova in sin dalmatin-

skega mučenika Giovannija Sava; fašist-nasel-
nik Antonio Aguzzoni iz Badia Polesine, oče
devetih otrok, od tega osmih sinov, ki so vsi
pod orožjem; gospa Julija Zanon iz Capo D'Ar-
senio, vdova in amti sedmih sinov, ki so vsi pod
orožjem; fašist Hipolit Castrioni iz Milana, bo-
jevnik v prejšnji vojni, občinski sluga, oče
sedmih sinov, ki so vsi pod orožjem; fašist že-
lezničar Ahal Forcchini iz Rima, oče desetih
otrok, od tega jih je sedem pod orožjem; fašist
Orest Zecca, trgovec iz Milana, oče devetih si-
nov, od katerih jih je šest pod orožjem; major
Angelo Negri, nadzornik bojovniških fašijev v
Milanu, bojovnik, večkrat odlikovan za voja-
ško hrabrost, ki je zaradi nasprotnikovega le-
talskega napada izgubil šest članov rodbine, in
je potem stranki podaril šest žimnic, pripada-
jočih padlim sorodnikom; član Balile Anton Ca-
li iz Palermo, ki je bil pri letalskem bombar-
diranju štirikrat ranjen in je pri tem izgubil
brata, a je zahteval puško, da bi streljal na
Angleže.

Duce se je z vsemi dolgo in prisrčno po-
govarjal.

Prisega novega tajnika stranke

Rim, 22. apr. AS. Eksc. Carlo Scorza je kot
minister-tajnik stranke prisegel Nj. Vel. Kralju in
Cesarju.

Miren dan na vzhodnem bojišču

**Sovjeti so večeraj zgubili 77 letal - Ob kavkaški obali so bile potopljene
tri preskrbovalne ladje**

Hitlerjev glavni stan, 22. aprila. Nemško vr-
hovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem bojišču je potekel dan
ob krajevnem bojem delovanju v splošnem mir-
no. Sovjeti so večeraj izgubili 77 letal, med temi
20 v letalskih bojih s finskiimi lovci. Pogrešani
sta dve nemški letali.

Pri ponovnih napadih lahkih nemških pomor-
skih oboroženih sil na sovjetski dovozni promet
ob kavkaški obali so bila potopljena tri
sovražna vozila za preskrbo.

V zapadnem odseku tuniškega bojišča
je lastna napadalna akcija dosegla zastavljene
cilje. Sovražnik je utrpel težke izgube. Plen in
številno ujetnikov še nista ugotovljena.

Na južnem odseku se je tudi večeraj
razbil z najmočnejšim topniškim ognjem podprti
sovražni napad ob nezlomljivem odporu nemških
in italijanskih čet. Lastni protinapadi so na raz-
nih mestih imeli uspehe.

Letalstvo je preteklo noč uspešno napadalo
sidrišča ladij v alžirskih lukah in izvedlo
med drugim tudi napad na sovražni konvoj, v
katerem je bila hudo zadeta večja tovorna ladja.

Ob obali Roka v kavkaški preliva so nem-
ški lovci brez lastnih izgub sestrelili 8 angleških
letal, med njimi 6 bombnikov.

Oddedelek težkih nemških bojnih letal je
preteklo noč iz majhne višine metal razdiralne
in zažigalne bombe na pristaniško in mestno

področje A b e r d e e n o. Napad, ki je bil izveden
v dveh valovih, je povzročil znatno škodo po
bombnih zadetkih na napravah, ki so važne za
vojno v tem pomembnem pristanišču za preskrbo.
Vsa letala so se vrnila v svoja oporišča.

Zaradi dodatno ugotovljenih zadetkov, ki so
jih dosegle enote nemške vojne mornarice na
sovražna letala pri napadu na Stettin in Ro-
stok v noči na 21. aprila, se je število izgub-
ljenih sovražnih letal povečalo na 39 bombnikov.

Berlin, 22. aprila. AS. Kakor se je izvedelo
iz pristožnih virov, je angleško letalstvo v sre-
do ponoči izgubilo 51 bombnikov nad Nemčijo.
Sovražnik je skušal napasti Berlin in sicer od
severa, pa je tukaj kakor tudi pri napadih v
zahodni in južni Nemčiji naletel na močno obram-
bo. Poleg nemških lovcev, ki so neutrudno
zasledovali sovražnika, so se tokrat mogočno
udeležile bojev protiletalske baterije. Angle-
ško letalstvo je tako že osmič v tem mesecu
dobilo pri svojih napadih na Nemčijo občuten
udarec. Po ugotovitvah nemških oblasti je bilo
pri terorističnih napadih na Nemčijo uničenih
v aprilu 188 sovražnih letal, po večini štirimo-
tornih bombnikov. Več kakor dve veliki letal-
ski skupini sta bili tako uničeni. Nemška obram-
ba pa je zadala sovražniku še občutnejši
udarec s tem, ker je sovražnik izgubil tudi 1400
članov letalskih posadk.

Ostri boji na Kavkazu

Berlin, 22. aprila. AS. Z vzhodnega bojišča po-
ročajo, da je bil večeraj najmirnejši dan na vzhod-
nem bojišču. Od Belega morja pa do Azovskega
morja je bilo izmenjanje le nekaj strelcev med
oglednicami in nekaj manjših topniških dvobojev.
Tako nemško kakor sovjetsko letalstvo je moralo
zaradi neugodnega vremena počivati.

Na Kavkazu pa ni bilo tako. Tukaj so divjali
ostri boji zlasti na odseku južno od Novorosijska.
Nemške in romunske čete so po odbitju množičnih
sovražnih napadov izboljšale obrambni položaj
tega važnega pomorskega oporišča ob Crnem mo-
lju. Glavni uspeh so dosegle večeraj popoldne, ko so
zasedle neko višino, ki je na vojaških zemljevidih
označena z imenom »Hudičev zob«. To je posebna
skalnata utrdba čudne oblike, slična mlinškemu
kamnu. Sovjeti so to gigantsko naravno utrdbo iz-
koristili ter zadajali od tod znatno škodo sredi-
njim nemškim črtam in razdalje nekaj kilometrov.
Na »Hudičevem zobu« je bilo mnogo sovražnih to-
pov. Ze en teden so ti topovi neprenehoma stre-

ljali in izbruhali več ton jekla na nemške posla-
janke. Toda od večeraj popoldne so topovi izme-
njali gospodarja in služijo za uničevanje sovjet-
skih kolon, ki tipljejo po nemški razvrstitvi, iskajoč
najslabšo odporno točko, da bi si odprli pot proti
Novorosijsku. Zadnji trenutni borbe za »Hudičev
skal« so bili nenavadno ostri in trdi. Nemški gren-
adirji in romunski planinci so bili mnogokrat od-
biti, preden so mogli doseči vrh ter ukrotili odpor
sovjetskih oddelkov, ki so branili to postojanko.
Po končani borbi je skupina sovjetskih lovcev več-
krat letela nad Hudičevim zobom in ga v nizkem
poletu obstreljevala, nato pa odšla, da bi se iz-
ognila boju z nemškimi letali.

Sveti oče pri obredih velikega tedna

Vatikansko mesto, 22. aprila. AS. Sv. oče
Pij XII. je prisostvoval na veliki četrtki svetih
maši, ki jo je daroval v sikstinski kapeli kar-
dinal doyen Granito Pignatelli di Belmonte. Po
službi božji je Pij XII. v procesiji pod baldahi-
nom, ki ga je nosilo osem škofov, prenesel Naj-
svetejše v Pavlinsko kapelo, kjer je bil pri-
pravljen božji grob. Po počastitvi Najsvetej-
šega se je papež vrnil v svoje prostore. Tem
obredom so prisostvovali kardinali, prelati, člani
diplomatskega zbora pri sv. Stolicy in člani rim-
skega plemstva.

Finska letalska zmaga

Helsinki, 22. aprila. AS. Nad otokom Sei-
scari je prišlo večeraj do velike bitke med fin-
skimi in sovjetskimi letali. Finska letala so se-
strelila 19 sovjetskih letal. Pri Kotki je bilo
sestreljeno še eno sovjetsko letalo. Dvoje fin-
skih letal se ni vrnilo.

Angleška podmornica potopljena

Lizbona, 22. aprila. AS. Angleško mornariško
ministrstvo objavlja, da se podmornica »Thunder-
bolt« ni ob določenem času vrnila v oporišče in da
jo je smatrati za izgubljeno. Bila je ena najmo-
dernjših angleških podmornic.

Igra med Rusi in Anglosasi

Berlin, 22. aprila. »Il Piccolo« prinaša iz
Berlina članek, ki kaže, kako se nasprotniki
boje velikega obrambnega zida v zahodni Evro-
pi ter osnih podmornic. Sovjetski poslanik je
podelil v Londonu nekaj odlikovanj angleškim
vojakom in mornarjem, ki so se posebej od-
likovali pri obrambi konvojev, ki so vozili
orožje v Murmansk in Arhangelsk. Pri tej pri-
liki je Majski izjavil naslednje: »Naša država
je hotela otipljivo izraziti svoje priznanje in
hvaležnost za pomoč, ki ste jo prispevali vi,
zastopniki angleških oboroženih sil, za našo
stvar in za stvar združenih narodov. Omogočili
ste prihod velikih količin vojnega gradiva v
Rusijo. Nihče ne more verjeti nemškim fanfa-
ram. Tudi v prvi vojni bi po njihovi propa-
gandi morale biti njihove podmornice smrto-
nosne, pa niso bile. Isto se sedaj dogaja. Enako
se govori o zloglasnih zidovih: atlantski zid,
norveški zid, vzhodni zid itd. Dogodki kažejo,
da se da vsaka nemška ovira premagati in sem

osebno prepričan, da bo kmalu prišel trenutek,
ko bo napaden hitlerjanski kontinent.«

Le kanadski ministrski predsednik ni razu-
mel ironije teh besed in je izjavil, da »vsak
trenutek lahko pride do invazije«. Razumel pa
ga je človek Stalinovega zaupanja, minister za
letalsko izdelavo Cripps, ki je naglo zagotavl-
jal, da Anglosasi nečesto biti manj kakor Sov-
jeti, opozoril pa je, da je atlantski obrambni
zid vse kaj drugega kakor nemške improvizirane
obrambe črte med Volgo in Donom. Ne-
kam čudna je bila tudi reakcija ameriškega
mornariškega ministra Knoxa, ki je dejal: »Ni
si treba delati preveč utvar; podmorniška ne-
varnost je še vedno težka in bo postala naj-
težja, če ne celo usodna, ako ne bomo do skraj-
nosti zmanjšali ciljev. Zmanjšati cilje za po-
meni opustiti prevažanje vsega, kar ni neo-
hodno potrebno. Kjer je prevoz nujen, se mora
vršiti po najoddaljenjših poteh.«

Ekse. Grazioli na obisku v bežigranskem zavetišču.

Iz gospodarstva

Kreditni certifikati. Za izdajo kreditnih certifikatov za financiranje javnih del je določena najvišja meja za prvo polletje 1943 na 600 milij. ltr. Za izdajo kreditnih certifikatov za izredne stroške notranjega ministrstva je določena v prvi polovici letos meja z 5.070 milij. ltr. od česar je 5.000 milijonov za podporo potrebnim družinam vpoklicanecev in 70 milij. za kritja primanjkljaja pomožnih ustanov.

Nacionalizacija na Portugalskem. Portugalski parlament je sklenil uveljaviti zakon o nacionalizaciji. Nanaša se na vse družbe, ki opravljajo javne službe, imajo monopol ali so take narave, da je njih delovanje v zvezi z obrambo države. Vse take družbe morajo prenesti sedež na Portugalsko in morajo dovoliti nacionalizacijo njih kapitala. Za nacionalizacijo je dovolj, da je 60% kapitala v portugalskih rokah. Pridržeta bodo številna podjetja, zlasti angleškega kapitala.

Zveza fašijev proslavlja praznik dela

Tiskovni urad Zveze fašijev sporoča:

Praznik 21. aprila je bil med delavci v Ljubljani in v pokrajini po prizadevanju Zveze fašijev proslavljen na razne načine. Slovenskim delavcem, katerim je zveza že prej razdelila brošuro, ki so v njej razložena načela in uspehi korporativnega sistema, so posamezni govorniki razložili vsebino Carte del Lavoro. Pojasnili so jim, kako je v Italiji razredne borbe nadomestilo sodelovanje delovnih slojev ki so se njih koristi spravile v sklad z občo narodno blaginjo. Prav po tem sodelovanju skuša ustvariti nov red tista socialna pravičnost, ki se zdaj danes Italijani bore.

V večini papirnic so delavci ter inženirji z živim zanimanjem poslušali toplo besedo tovariša Petronia. V Vidmarjevi tovarni, kamor tovarni, kjer je govoril tovariš Bottai, vojni

pohabljenec, je poslušalstvo prav tako z živim se je podala tovaršica De Vecchi ter v tobačni zanimanjem poslušala govornike. Vodstvu tovarni je bilo izročeno v imenu Zveze tudi nekaj brezplačnih vstopnic za kino »Sloga«, ki naj se razdeli med najbolj zaslužne delavce.

Slovenskim železničarjem je govoril tovariš De Petris. V Logatcu, v Črnomlju, Kočevju in Novem mestu pa so govorili delavcem poedinimi nadzorniki v coni. V Grosupljem je govoril tov. Ronchi.

Popoldne se je Zvezni podtajnik v spremstvu župnice ženskih fašijev in fašističnih žena podal v vojaško bolnišnico. Tu se je zadržal s hrabrimi ranjenci in jim prinesel pristen pozdrav od fašistov v prvi črti.

Zvečer je bila v kinu Matici predstava za italijanske Dopolavoriste.

Mojster slovenskih slikarjev akademik R. Jakopič umrl

Ljubljana, 22. aprila.

Včeraj ob dveh popoldne je na svojem domu na Novem trgu št. 2 umrl največji slovenski slikar, mojster naših mojstrov, Rihard Jakopič, član slovenske Akademije znanosti in umetnosti. Z njim se poslovila od nas markantna postava velikega slikarja, ki stoji že na začetku slovenske moderne umetnosti na višku svoje moči, kakršno je ohranil do zadnjih dni, ko mu je smrt iztrgala kist iz rok in omrtvila njegovo v barvah počelo srce. Zanimivo je, da je prav na dan njegove smrti izšel Dom in svet, ki kot

glavno umetniško prilogo prinaša celostransko podobo njegove Slovenske Marije s svetlo cerkvo v ozadju. Zdjaj je njegov duh poetel tja v višave, odkoder sveti v čudovitih barvah ta cerkva kot simbol naše vere v nesmrtnost.

Toda mojster Jakopič je dosegel nesmrtnost tudi na zemlji in bo živel vedno v svojih barvah, v svoji veliki umetnosti, ki spada med tiste velike vzpone in vrednote slovenskega duha, s katerimi lahko stopimo pred široki svet in izpričamo svojo duhovno zrelost in svojo umetniško moč. Zadnji monumentalni kodeks njegovih podob, ki so izšle tudi s podporo pokojnega velikega častilca njegove umetnosti dr. Natlačen, ga je pokazal v veličastni podobi svetovnega mojstrstva ter naše svojsosti tako povezanega s slovensko zemljo, da moremo to umetnost imenovati specifično slovensko, dočim je prejšnja bila slej ko prej zelo pod vplivom svetovnih tokov. Z impresionizmom začenjajo nekateri šteti šesti slovensko umetnost, in višek slovenskega impresionizma bo slej ko prej predstavljal še vedno Rihard Jakopič, on, ki je danes zaključil svojo življenjsko pot in bo odslej živel med nami kot nesmrtni pesnik barv in naše pojčke zemlje.

Rihard Jakopič se je rodil leta 1869 ter je tako umrl star 74 let. Bil je prvi Ljubljančan po rojstvu in življenju. Po realki v Ljubljani se je vpisal na dunajsko akademijo, pozneje pa na monakovsko, kjer je vstopil v Ažbetovo šolo, iz katere je izšla naša nova umetnost z mojstri Groharjem, Jakopičem, Jamo, Sternem in najstarejšim Veselom. Zadnjih štirideset let je živel v Sloveniji, v začetku na podeželju (Skofja Loka, Dobrova itd.) in marljivo sodeloval pri organiziranju prvih slovenskih umetniških društev in razstav. Z njegovim imenom je zvezana l. slovenska umetniška razstava, ustanovitev »Savez«, pa tudi prvi veliki uspeh na Dunaju (pri Miethkeju). Med tem je bil nekaj časa v Pragi pri Hynaisu in na Dunaju, odšel v Beograd, kjer je pomagal pri organiziranju l. skupne umetniške razstave, hotel je oditi v London na razstavo kot delegat, pa se je v Kölnu ponemrečil in se vrnil zopet v domovino, kjer si je ustanovil družino in se naselil za stalno v Ljubljani. Tu je pred prvo svetovno vojno s velikimi stroški sezidal razstavni paviljon, ki nosi njegovo ime »Jakopičev paviljon«, tudi še sedaj, ko ga je prodal mestni občini in ga upravlja Narodna Galerija.

To je samo kratek oris njegovega življenja, ki ni veliko po zunanjih dogodkih, temveč po notranji umetniški sili in izrazu, v katerem je nam ustvaril svojo umetnost, polno priznanja in uspehov v življenju, in ki ji je usojeno, da bo živela vedno mlada kot slikarska simfonija enega največjih slovenskih umetnikov. Ni sedaj

prilika, da bi navajali, kje vse vise njegove podobe v svetu in doma, da krasi najvišje naše predstavnostne prostore in krasi našo domačnost pri nešteti družinah. Pa tudi ne, da bi znanstveno označevali in določili njegovo umetnost, ki bo predmet še mnogim in mnogim kritičnim raziskovalcem njegovega slikarskega sloga. Toda človek se ne preneha zamikati v njegove čudovite barve, pa naj gleda monumentalnega Slepca, ali rdečih gorečih barv Kamnitnika, večno se spreminjajočih Križank, raznih Jeseni, Save z valovjem, ki se preliva po platnu v vsej svoji živj sinjini. Škoda, da razpadajo njegove velike freske na Ahaceljevi cesti, s katerimi je dal svoj veliki tekst. Človek gleda njegove žive studije, njegove kosce, matere in težake, pa vidi, kako dovršen risar je bil pokojni mojster, resnično — voditelj naše moderne umetniške generacije, katerega cena ni nikdar padla, temveč samo rastle in raste. Tako je živel med nami s svojo značilno preprosto postavo kot Mozes, ki je s palčico svoje umetnosti čaral iz skal studence najčistejših barv ter pojal z njimi naše srce, hlepeče po njegovi barvni harmoniji. Zdjaj je izvir tej pesmi usahnili: ostala pa je pesem sama, drhteča kot je drhtela v navalu barvne lepote duša, ki jo je ustvarjala. In v njej bo Jakopač umetnik živel med Slovenci na vekomaj!

Pogreb velikega mojstra bo na veliki petek ob pol štirih popoldne z Zal. iz kapelice sv. Jožefa. Mestna občina ljubljanska, katere častni član je, mu bo oskrbela slavnostni pogreb, da se s tem pokloni njegovi veliki umetnosti in počasti njegov spomin kot njegovo rojstno mesto in mesto njegove slave. In poslovili se bodo od njega prijatelji slovenske umetnosti, kličeč mu v grob:

Slava! Slava! Slava! Njegovi duši pa mir, ki naj ga uživa v Gospodu!

Posvetitev Marijanišča Srcu Marijinemu

Letošnjo velikončno duhovno obnovo so Marijaniški gojenci zaključili s posvetitvijo Srcu Marijinemu. Posvetitev je izvršil velik prijatelj mladine p. Krizostom Sekovanič na praznik žalostne Matere božje. Tej cerkveni slovesnosti je sledila lepa in prirska proslava v čast Materi božji, ki so jo isti gojenci priredili na cvetno nedeljo. Po uvodni pesmi »Naše starše, o Marija Matič, ki so jo vsi navzoči peli, je spregovoril ravnatelj Marijanišča dr. Joža Pogačnik, ki je izvajal približno naslednje misli: Kakor nas je Marija varovala pred Turki in luteranci, tako nas bo srečno prepeljala tudi skozi te tako nevarne čase, če jo bomo tako ljubili in spoštovali, kakor so jo naši očeti. Naša mladina je pravilno razumela klic sv. očeta in našega škofa, ki želi, da bi se čim več vernikov posvetilo Srcu Marijinemu. Z veseljem ugotavljamo, da je mladina prva: ona bo kazala drugim pot in je trdno poročilo lepše bodočnosti. Poklicana je, da s svojim delom in molitvami zadostuje za vse žalitve, ki jih toliki povzročajo, poklicana tudi, da vse take pripelje na pravo pot. Izpolnjevanje četrti božje zapovedi je najosnovnejša potreba novega življenja, ki mora nastati v našem družinskem življenju. Starši morajo biti res pravi katoliški vzgojitelji, da bodo svoje sinove in hčere res katoliško vzgojili. — Po tem govoru je bila na sporedu še zborna deklamacija, netje, za zaključek pa igra p. Krizostoma »Marijin pevec: osnovna misel, da Mati Marija varuje vse, ki se v njeno varstvo zatekajo, je prav lepo poudarila celoten namen proslave.

Šport v kratkem

Iz službene objave Lahkoatletske zveze. Potrjujejo se rezultati pokrajinskega tekmovanja v tek u čez drn in strn. Prvak za leto 1945 je Sedej Zoran, član Planine, pokal CONIJA pa si je priboril železničarski Dopolavoro Hermesa. — 2. maja se bo vršilo na Hermesu tekmovanje za velike nagrade v tek u na srednje proge. — Uradne ure Zvezine pisarne so dnevno od pol 12 do pol 1 in od pol 6 do pol 7, ob sobotah samo popoldne. — Zveza opozarja društva, da si čimprej oskrbijo športne izkaznice.

Hermes moška lahkoatletska sekcija: Naprožajo se sledeči atleti, da se javijo v petek, dne 23. aprila ob 18 v klubski pisarni na igrišču: Pregelj, Kastelic, Starman L., Starman A., Starman L., Bizjak, Mosettig, Čej, Bežaj, Adamovč, Juren, Gregl, Berglez, Podbevšek.

Začetek Korolanovega turnirja v namiznem

Konec razbojnika Severja in njegovih tovarišev

Dramatična borba s komunističnimi banditi v kašelskih hribih
Komandant »Štefan« (Sever Egidij) in njegovi nešteti zločini

Pred nekaj dnevi je vse, ki so se zaverovani v narodno osvobodilni boje OF, presenetila in močno razočarala vest o medsebojnem pokolju partizanov v Kašelskem hribovju nad vasjo Zavoglj. Oborožena partizarska patrulja, ki jo je vodil komandant »Štefan«, je prišla pobegle partizane: brata France in Adolfa Bobna iz D. M. v Polju ter Černeta Ivana iz Zavoglja. Vsi trije so se že zdavnaj naveličali OF-arskega raja, čeprav so bili navdušeni komunisti, saj je bil Adolf Boben član komunistične partije še za časa Jugoslavije. Lani sta z bratom Francem spravila v hribe nešteto nesrečnikov, novih partizanov, med njimi tudi te, ki so ju sedaj prišli. Bila sta zelo delovna voditelja komunistov v Zalogu in pri D. M. v Polju. Sama nista hotela vzgrizniti v jabolko, ki sta ga ponujala drugul. Ko sta lani šla k partizanom, jima to življenje nikakor ni bilo po godu. Kaj hitro sta ušla iz razbojniške vojske in sta se že več kot pol leta skrivala po Kašelskih hribih.

Partizani se koljejo med seboj

»Komandant Štefan« je vse tri ujetnike pozval, naj gredo z njim na Dolenjsko, kjer so borbe in novih moči zelo potrebne. Prijeli so se izgovarjati, da so bolni in niso sposobni za borbo. S tem pa so sami sebe obsodili na smrt. Kruti komandant Štefan ni nikdar poznal šale. Iz njegovega revolverja so odjeknili strelji in brata Bobna sta se zgrudila. Ko je Černe to videl, je stekel, kar so ga noge nesle. Patrulja je streljala za njim. Bil je trikrat obstreljen, a jim je vseeno ušel. Ob pol enajstih ponoči se je privlekel do legionarske postojanke pri Sv. Lenartu, kjer so ga obvezali in predali vojaškim oblastem. Dobro je, da je vsaj eden nanadenih ostal pri življenju, kot živa priča partizanskega »tovarištva« in njihove medsebojne ljubezni. Partizani so že tako zmedeni in do dna duše prepričani o svojem žalostnem koncu, da vsakogar na mestu ubijejo, ki si skuša s pobegom in predajo rešiti življenje.

Z zločinom so se izdali

Naslednji dan je legionarska patrulja res našla trupli bratov Bobnov. Jasno je bilo, da morajo imeti ubijalci v tem hribovju neko zaklonišče. Tri dni po storjenem zločinu so legionarji iz Dev. Mar. v Polju. Dobrunj in Bizovika napravili pregled vsega Kašelskega hribovja, ki se vleče od Sv. Lenarta do Zaloga ob desnem bregu Ljubljane. Od vrha hriba, kjer poteka nemška meja, pa do ceste skoro ob vznožju zelenih gričev se je sv. strelcih pomikala po pobočju živa veriga legionarjev. Kakor val so prodirali korak za korakom po strmi rebri in skrbno pazili na vsako sumljivo znamenje. Nenadoma zapazi nekdo pred seboj

iz zemlje štrleči dimnik

Kraj je bil hitro obkrojen. Previdno so odkrili vrata in pred njimi je zarijala luknja — partizanski bunker. V njem so našli ležišča, štedilnik, razne posode in cel kup propagandnega materiala: med drugim tudi knjige, ki so neovrgljiv dokaz, da je komunizem edino in glavno počelo vsega gibanja OF. To partizansko skrivališče so našli na pobočju hriba Ušivnika. — Malo dalje in nekoliko višje proti nemški meji so našli na drugo tako skrivališče, ki pa je bilo docela prazno. Pot je bila še dolga in fantje so se odpravili dalje v smeri proti Zalogu. Kazalo je, da iskanje ne bo imelo posebnega uspeha. Dolga vrsta se je počasi premikala čez Dehen Vrh. V pobočju tega hriba se zaleda precejšnja globel. Mrzla dolina imenovana. Po njej teče majhen potok, Res primeren kraj za počitek, saj so bili

fantje že nekoliko utrujeni od naporne hoje po pobočju.

Smrečica na vrhu umetnega hriba

Legionarji so posedli k mali južini. Poldne je že zdavnaj odzvonilo v dolini. Počitek se je vsem zelo prišel. Vendar nekaterim, ki to gričevje dobro poznajo, nikakor ni šlo v račun, da je iz plitve globeli sedaj kar naenkrat nastala majhna vzpetina. Poleg tega je bilo vse nekam izumetničeno, tako, da je človek nehoti občutil razliko med delom stvarnikov in človeške roke. Nikjer pa ni bilo sumljivega znamenja, razen male smrečice, ki je rasla na vrhu nerodnega hriba.

V razbojniškem brlogu

Ker so partizanske navade bile fantom dobro znane, se je nekdo hitro skočil prepričati, če je smreka v tleh ukoreninjena. Medtem pa je drugi slučajno podrsal po tleh s puškinim kopitom. In glej! Ruševje se je razmaknilo, pod njim pa se je zasvetila steklena plošev. Okno... V trenutku so bili vsi na nogah. V tem se zelena smrečica zamaje in travnata odeja pod njo se v obliki kvadratne plošve nagne. Izpod nje pa nezna roka vrže bombo. Zabliska se. K sreči ni zadelo nikogar. Bum! Ze je priletela druga bomba. Ranjena sta bila dva legionarja, vendar poškodbe niso nevarne. Fantje brž v zaklone, kolikor je bilo sploh mogoče najti kritja na odprtem pobočju. Nevarno mesto je bilo takoj obkoljeno. Mali hriboček se je nenadoma spremenil v dobro maskirano partizansko skrivališče. Navidež težava je bila v tem, ker ni bilo nikjer videti strelnih lin. Kroglice pa so živile na vse strani. Zdjaj se je tu pokadilo iz zemlje, zdaj zopet tam. Eno je bilo gotovo. Pod smreko je bil skrbno prikrit vhod. Strojnice je zarezljala in razcefrani kos lesenega pokrova so frčali na vse strani. Pod smrečico je zarijala luknja. Vhod je bil odprt. Iz jame se je čelo tekanje sem in tja ter lomljenje desk, s katerimi so skušali zamašiti nastalo luknjo. Legionarji so prišli partizane pozivati, da naj se predajo in si s tem rešijo življenje.

Razbojnik se nočejo predati

V odgovor pa se je vsula na legionarje toča krogel. Jasno je bilo, da se partizani nočejo predati. Vendar fantje še enkrat hoteli odnehati. V jama so spustili skozi vhod listič s pozivom, da naj se predajo in si tako rešijo življenje. V odgovor streljanje... Legionarji so bili v veliki nevarnosti, ker so bili brez zaklonov in ukazani je bil napad. Skozi vhod so zmetali vse bombe, kar so jih imeli s seboj. Nato se je hrabro strojničar iz Dev. Mar. v Polju splazil čisto k luknji. Naglo je vstal, pogledal v jama, nameril strojico in že je svinčena toča preceščala vse, kar je dosegla. Tedaj je že prispela vojaška pomoč iz Zaloga. Vsi so takoj stopili v akcijo. Iz bunkerja so krepko odgovarjali. Metali so bombe, streljali s puškami in samokresi. Po dveurni borbi je streljanje ponehalo. Posebej je treba pohvaliti hrabrost onih dveh legionarjev, ki sta ves čas med borbo stala le kakšni štiri metre pred oknom brez zaklona in pazila, da ne bi kdo ušel skozi to odprtino. Ko je streljanje potihnilo, je eden izmed njih hitro skočil k oknu, ki je bilo sedaj edini uporabi vhod v skrivališče. Skloni se skozi odprtino in opazi pod seboj čepetega človeka s puško v rokah. A bil je negiben — že mrtov. V nasprotnem kotu je sedel drug partizan; bomba mu je glavo čisto razbila. Tudi ta ni bil več pri življenju. Nekako v sredi jame je ležal tretji s karabinko v rokah. Legionar, misleč, da so vsi že mrtvi, hitro poskusi zlezti v notranjost. Tedaj pa se tretja postava sredi kaverne zgane in ustrel. Hvala Bogu mimo. Legionar hitro potegne mrtveca pod okno puško iz rok in ustrel še zadnjega živega partizana. To je bil zadnji strel v jami. Hitro so poleguli mrtvece iz jame in glej, pred njimi je ležal

zloglasni »Štefan« — Sever Egidij z Vevč,

Šiba božja za ljudi po Dobrunjah in okoliških hribih. Sever Egidij je bil komaj 23 let star, po poklicu vrtnar. Ko je odšel v hribe, so ga najprej poslali na Gorenjsko. Priznati je treba, da je imel precej vojaške sposobnosti in je bil silno drzen. Kmalu je postal komandir čete v »Zdravkovem bataljonu«. Po njegovi krutosti ga poznajo posebno ljudje okoli Morav. Potem je bil premeščen kot komandant 3. bataljona Gubčeve brigade. Pozneje je bil komandant znanega »Šolskega taborišča« pri Pancah in drugih taborišč na Pučledu in okoliških gričih. Kot tak je izvrševal večino smrtnih obsodb prijetih »izdajalcev«, ki so se v kakršni koli malenkosti pregrešili čez partizanske paragrafe. Po pripovedovanju ljudi je on ubil tudi Cankarja Jožeta partizana Završnika in kot omenjeno oba brata Bobna.

Na vesti ima preko 100 umorov

Saj se je že celo sam ponašal, da jih je že mnogo spravil na oni svet. Nikdar ni poznal šale in za vsako stvar je spregovoril revolver. Celo partizani sami so z nekakim svetlim strahom izgovarjali njegovo ime. Kdor mu ni bil po volji, je čez noč izginil.

Lani 20. oktobra je napadlo okrog 100 partizanov ponoči kasarno legionarjev prav v središču vasi Dev. Mar. v Polju. Vodil jih je komandant Štefan. Takrat so pri kasarni ujeti enega legionarja in komandant Štefan je pokazal svoje junaštvo na ta način, da je ujetega v zvezanega s tako silo udaril s puško po glavi, da se je kopito zdrobilo. A ujetnik jim je kljub temu ušel in se vrnil v kasarno. — Kot vse kaže, je bil sedaj komandant Štefan vodja razpršenega terenskega voda. Prepričani smo, da bi se vsi ostali v jami predali, če ne bi bilo med njimi komandanta Štefana, ki tega na noben način ni dopustil. Kakor pa je bil navdušen partizan, kljub temu se je raje potikal po tukajšnjih mirnih hribih, kakor da bi šel v boj na Dolenjsko. Pred časom je bil ranjen v levo in je še sedaj nosil obvezo, dasi je bila rana že zdavnaj zaceljena. Na ta način je mogel ostati na bolezenskem dopustu v zaledju. Ko so mrtvemu roko odvezali, ni bilo mogoče nikjer najti kakšne rane. Res vzor komandanta: sam je simuliral bolezen, da je ostal na varnem, brata Bobna pa je ustrelil, ker nista hotela iti na Dolenjsko.

Ostali mrtveci so bili: Oevirk Hinko iz Vevč, Močilnik Viktor in Bitene Ivan iz Zg. Kašlja, prav tista patrulja, ki je usmrtila svojo »tovarišca« Bobna in obstrelila Černeta. Roka pravice je hitra. Po treh dneh so prejeli plačilo za svoja dela.

S. S. VAN DINE:

51

Umorjeni Kanarček

»Res je,« je zamrmral Vance. »Vendar pa, če zračunamo čas, ki ste ga porabili, ko ste dvajset minut pred polnočjo telefonirali gospodični Odell, nato vstopili v podzemsko železnico, dospeli do 72. ceste in prisluškovali pred vrati gospodične Odell, vam brčkone ni ostalo mnogo časa, da bi mogli telefonirati še kam drugam. A pustimo to! Rad bi pa vedel, kaj ste delali v času od enajstih pa do tedaj, ko ste telefonirali gospodični Odell, dvajset minut pred polnočjo?«

Cleaver je nekaj časa pozorno opazoval Vanceja, nato pa je dejal:

»Da vam odkrito povem, sem bil tisti večer zelo nemiren. Vedel sem, da je gospodična Odell odšla ven z nekom drugim — mojega vabila ni hotela sprejeti — zato sem več kot eno uro hodil kar na slepo po cestah in požiral svojo jezo.«

»Hodili ste okrog?« je vprašal Vance in namršil obrvi.

»Da,« je odločno odvrnil Cleaver, nato pa se je obrnil k Markhamu in nadaljeval: »Ali se še spominjate, ko sem vam rekel, da po-

izvejte za nekim doktorjem Lindquistom? ... Ste ga zaslišali?«

Preden je Markham mogel odgovoriti, je vzkliknil Vance:

»Ah, doktor Lindquist! Dobro, dobro! ... Popolnoma naravno! ... Krožili ste torej po mestnih ulicah? Po ulicah, kaj ne? Dejali ste po ulicah! Nato pa ste kar nenadoma vprašali po doktorju Lindquistu. Zakaj neki prav po njem? Nihče drug ga ni imenoval. V besedi 'Ulice' pa je zveza ... Ulice in doktor Lindquist predstavljajo eno samo stvar, kakor mladost in pomlad ... Dobro, dobro ... Zdaj sem našel nov del naše uganke.«

Markham in Heath sta ga pogledala, kakor da bi bil zblaznel. Vance pa je mirno vzel cigareto in si jo prižgal. Nato pa se je nasmešnil Cleaverju in mu dejal:

»Prišel je trenutek, da nam poveste, kje in kdaj ste videli doktorja Lindquista v ponedeljek zvečer, ko ste krožili po ulicah. Če tega ne poveste vi, vam povem jaz.«

Minila je cela minuta, preden je Cleaver spregovoril. Njegove široko razprte oči se niso niti za hip odmaknile od Markhamovega obraza.

»Povedal sem vam skoraj že vso zgodbo. Lahko vam povem še ostalo. Odšel sem k gospodični Odell nekoliko pred pol dvanajsto, ker sem menil, da se je ob tem času gotovo že vrnila domov. Tedaj sem srečal doktorja Lindquista na koncu stranske ulice. Povedal mi je, da je nekdo pri gospodični Odell. Tedaj sem se oddaljil in stopil v hotel Ausonia. Kakih

deset minut pozneje sem gospodični telefoniral in kakor sem vam že povedal, mi je odgovoril moški glas. Kakih deset minut pozneje sem telefoniral neki plesalkini prijateljici in jo prosil, naj jo povabi na skupni sestanek. Ko pa se mi je tudi ta načrt izjalovil, sem se vrnil k njenemu stanovanju. Zdravnik je izginil. Vstopil sem skozi stranska vrata in se približal vratom njenega stanovanja. Ko pa sem zaslišal moški glas, sem se oddaljil in se vrnil domov ... To je vse!«

V tem trenutku je vstopil Swacker in nekaj zašepetal Heathu. Heath je vstal in odšel s tajnikom. Nekaj trenutkov pozneje se je vrnil držeč v rokah rumen ovoj, katerega je podal Markhamu in mu nekaj tiho pojasnjeval, kar pa nihče ni mogel slišati. Markham je bil videti presenečen in nevoljen. Pomignil je Heathu, naj sede, nato pa se je okrenil k Cleaverju in dejal:

»Prosim vas, če bi hoteli počakati nekaj minut v sosednji sobi. Urediti moram neko zelo nujno zadevo.«

Cleaver je odšel ne da bi kaj rekel, Markham pa je odprl ovoj.

»To mi nikakor ni všeč, gospod narednik. Povedal sem vam že včeraj, ko ste mi stavili ta predlog.«

»Razumem,« je nekako skesano dejal Heath. »Če so pisma v redu in boste iz njih spoznali, da je Cleaver govoril resnico, jih bo policist položil na prejšnje mesto in nihče ne bo vedel, da se jih je kdo dotaknil. Če pa boste spoznali,

da vas je Cleaver natagal, bo naše ravnanje popolnoma opravičeno.«

Markham ni ugovarjal Molče je začel pregledovati pisma, posebno datume. Spravil je zopet v ovoj dve sliki, ki jih je komaj pogledal, raztrgal z vidnim studom nek papir, na katerem je bila videti neka risba narejena s peresom in ga vrge v koš; tri pisma je položil na stran, ostala je zopet spravil v ovoj in pomignil Heathu.

»Pokličite zopet Cleaverja,« je dejal. Nato je vstal in stopil k oknu.

Komaj je Cleaver zopet sedel na svojem prejšnjem mestu, mu je dejal Markham, ne da bi se okrenil od okna:

»Rekli ste mi, da ste odkupili svoja pisma v juniju. Ali se še spominjate natančnega datuma?«

»Ne spominjam se več točno,« je odvrnil Cleaver. »Zdi se mi, da je bilo v začetku meseca ... brčkone tekom prvega tedna.«

Markham se je okrenil, pokazal s prstom na tri pisma, ki jih je prej položil na stran in vprašal:

»Kako je torej mogoče, da imate tudi pisma, ki ste jih plesalki pisali meseca julija s hribov?«

Cleaver se je znal čudovito obvladati. Ostal je popolnoma miren in po kratkem molku je vprašal skoraj brezbrizno:

»Ali ste dobili ta pisma s sredstvi, ki jih zakon dovoljuje?«

Rovarjenje španskih beguncev proti generalu Francu

Lisbona, 22. aprila. s. Listi poročajo iz Buenos Airesa, da se je v urugvajski prestolnici Montevideo ustanovil španski republikanski svet, objavljajo pa tudi govor Martineza Bariosa, ki je vabil zaveznike, naj gledajo v generalu Francu sovražnika in naj se ne dajo prenamiti po nedavnih miroljubnih izjavah španskega zunanjega ministra Jordana. »Reuters« pa je dobil podatke o tem, da so razne ameriške vlade enemu izmed španskih republikanskih voditeljev sporočile, da bodo tedaj, ako bi se v Španiji uveljavil svobodni parlament in svobodna vlada, priznale uradno le nje. Prihodnje tako uradno zborovanje bo čez tri ali štiri mesece v Bogoti, kjer se bo sestavila »svobodna« španska vlada. Izjavljajo, da se vlada generala Franca zanima za sklepe sestanka v Montevideu, ker utegnejo skaliti špansko-urugvajsko odnošaje, če bi vse južnoameriške republike v tej zadevi podprle Urugvaj.

Pomen Quislingovega obiska pri Hitlerju

Berlin, 22. aprila. s. Tukajšnji tisk na dolgo in široko razpravlja o obisku predsednika norveške vlade Quislinga pri Hitlerju v njegovem glavnem stanu. Listi poudarjajo, da spada to snidenje v vrsto političnih razgovorov, ki so se začeli s sestankom med Ducejem in Hitlerjem. »Völkischer Beobachter« poudarja, da se ti razgovori z vodilnimi državniki evropskih držav nanašajo na trdno odločenost, da se v tem velikem in odločilnem boju Zahoda zajamči narodna neodvisnost evropskih držav, kajti nasprotnik nam je dal razumeti, da hoče ne le uničiti sedanji evropski politični red, pač pa tudi vreči vse evropske narode v jarem boga-tašev in boljševikov.

Naročajte »Slovenca«!

Šahovski turnir v Pragi

Sedmo kolo turnirja v Pragi so igrali v soboto, 11. aprila. Dr. Aljehin je Opočenskemu po trdem boju odvzel kmeta in končno zmagal. V partiji Lokvenc-Keres se je Lokvenc dal zapeljati, da bi pridobil kvaliteto, pa je zapadel v mat-sko mrežo. Fichtl je v sleiljanski partiji proti Carlsu žrtvoval kmeta za napad in ga prisilil k predaji. Kubánek Aljehinova obramba proti Katětovu ni pomagala in je izgubil. Gospa Suchý se je žilavo branila v francoski partiji proti Práchl, vendar se ni mogla rešiti. Dr. Bartošek je po živahni igri in žrtvah premagal Dietza. Remis so bile partije Urbanec-Novotný in Thelen-Prüha. Prekinjene pa so bile partije Foltys-dr. Florian, Šajtar-Podgorný in Pachman-Sämisch. V prejšnjih prekinjenih partijah je zmagal Thelen nad Pachmanom, dočim je bila partija Podgorný-Dietze ponovno prekinjena. Stanje po sedmem kolu: Aljehin 7 in pol, Keres 6, Prüha 5, Pachman 4 in pol, Fichtl in Urbanec 4 in pol, Carls 4, Foltys, Lokvenc, Sämisch 3 in pol (1), Katětov 3 in pol, dr. Florian in Thelen 3 (2) Šajtar 3 (1), dr. Bartošek 3, Novotný, Opočenský 2 in pol, Dietze 2 (1), Kubánek 1, Podgorný pol (2), gospa Suchý pol.

Športni drobci

Kotnik je zmagal na letošnjem prvenstvu v teku čez drn in strn. Tekli so na 7.500 m, čas zmagovalca pa znaša 26 min. 7.8 sek. V tekmovanju mostev je zmagala Concordia.

1000 Jeseničanov je prisostvovalo v nedeljo prvenstveni nogometni tekmi med Jesenicami in Kranjem. V jeseni so končali neodločeno, tokrat pa so Jeseničani premagali enajstoročice Kranja z 2:1 (2:0). V jeseniškem napadu je bil najuspešnejši Kureš, ki je zabil dva gola, častni zadetek Kranjčanov pa je zasluga Kokalja. Sodil je Stiasny.

Romunski smučarji se bodo zbrali o veliki noči v južnih Karpatih, kjer se bodo poslovili od letošnje sezone. Ob tej priliki pričakujejo tudi lepo število inozemskih gostov: Nemcev, Italijanov, Bolgarov, Hrvatov in Slovkov.

Še enkrat se bodo zbrali najboljši nemški drsalc v berlinski športni palači, kjer bodo nastopili o velikonočnih praznikih najprej za vojske, potem pa tudi za ostalo občinstvo. Potem se bodo poslovili od drsalne sezone ter se začeli pripravljati na letne športe.

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani

naznanja žalostno vest, da je po dolgotrajni in težki bolezni umrl njen redni član

Rihard Jakopič

akademski slikar

Zasluznemu članu in odličnemu umetniku bo Akademija ohranila trajen in časten spomin!

Ljubljana, dne 22. aprila 1943.

Neskončni božji Pravičnosti se je zdelo prav, da so nam brezbožni nasilniki umorili našega dobrega

očeta Janeza Dolinarja, mater Marijo, sestri Ivanko in Bernado

Prepeljali smo jih v blagoslovljeno zemljo k Sv. Urhu v torek, dne 20. aprila 1943.

Vsem, ki so z nami čutili, ki so se udeležili pogreba, zlasti požrtvovalnim članom vaše zaščite v Horjulu, posebno pa gosp. Lojzetu Bastiču, se prav iskreno zahvaljujemo.

Zaklanec, Podolnica, Brezje, Ljubljana, Vižmarje, Renicci, dne 21. aprila 1943.

France, Jakob, Janez, Matija, Ignacij, Anton, sinovi in bratje; Angela, hčerka in sestra, ter sorodniki.

Rihard Jakopič

akademski slikar, član Akademije znanosti in umetnosti

Na mrtvaškem odru leži na svojem domu, Novi trg št. 2, I. nadstropje. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 23. aprila 1943, ob pol 4 popoldne z Zal, iz kapelice sv. Jožefa.

Ljubljana, 21. aprila 1943.

A n a, soproga; M i r j a m, hčerka; prof. dr. J o ž e I l c, zet E v a, vnukinja, in ostalo sorodstvo

ČASA EGIPTOVSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

15

»Čudovit bi bil, ako ne bi tako klet,« pravi Mieb.

»Ko bo on v popolni pijanosti zaspal, nam bo vrata odprl.«

»Mi bomo vstopili,« pravi Baket.

»In storili bomo to, kar smo storili vedno,« pristavi Meni.

»Previdnost pa vendar! Malo nas je, tako malo; skoraj bi rekel premalo,« tarna Ramuzenti.

»Ali so sužnji številni?« vpraša Baket.

»Le maloštevilni.«

»Potem ne bodo niti s prstom mignili v obrambo,« modruje Meni.

»Zelo radi ga imajo in bi šli v ogenj zanj. On je edinstven človek. Bedak, ki mi verjame. Toda pri repu svete krave boginje Kathor! ako bi ne bil vaš brat in tovariš, bi se dal tudi jaz zvabiti od njega in zagotavljam vas, da bi ga ljubil,« pravi Ramuzenti.

»Hitro mu moramo odrobiti glavo, da te zares ne zapelje,« modruje Meni.

»Previdnost tedaj; da nas sužnji ne bodo slišali.«

»Prebrisanci so še nekaj časa razpravljali o svojem plemenitem načrtu. Amen! se je nato vrnil z volnutstva.«

»Torej?«

»Deset mož z mnogimi osli.«

»Ali so osli obloženi?«

»Ne. Vreče so prazne.«

»Eden je gospodar, drugi pa sužnji?«

»Vsi so enaki. Govore narečje, ki ga jaz ne razumem: trgovci so.«

»Najbrž ljudje, ki gredo kupovat žito,« pripomni Meni.

»Potem imajo srebro.«

»Napadimo jih,« svetuje Baket.

»Onih je deset, nas pa le osem. Videti so zelo močni in si ne bodo pustili tako lahko vzeti denar, ako ga sploh imajo,« pravi Amen.

»Ali dvomisli?«

»Lahko so tudi nekaj takega kot mi.«

»Trgovci so, obloženi s srebrom! Napadimo jih!« vztraja Baket.

»Počasi!« svetuje Ramuzenti.

»Misliš, da se nam osim ne posreči premagati, desetih, ako jih iznenada napademo?«

»Pristavljam, da moramo zmagati ...«

»Bomo zmagali.«

»Eden ali drugi od nas bo ranjen ali ubit.«

»To se lahko pripeti vsak dan,« pravi Baket in skomigne z rameni.

»Vem in nisem nič takega rekel, ako bi ne imeli druge zadeve pri roki.«

»Ta zadeva je negotova; to je pa gotovo. Tu ne vemo, ako bo šlo ...« pripomni Mieb.

»Niti tam,« pravi Baket.

»Tam bomo gotovo uspeli,« vzklikne Mieb.

»Ali ni to drzno,« opomni Amen. »Zdi se, da so pogumni, nas je pa malo.«

»Iznenadenje ...«

»Storite, kar hočete, toda ako bi imelo manjkati tudi enega samega, jaz se bom odtegnil od podvzetja proti Zafnatpaneju in vi ne boste mogli obogateti niti piti kuhanega in smolnatega vina in se masčevati nad prokletim,« reče Ramuzenti.

»Tega, česar ne bomo storili jutri, ne bomo storili nikoli,« pripomni Mieb, ki je hotel na vsak način napasti ljudi, utaborjene pri ognju.

»Nikoli ne bomo storili,« pravi mali ropar.

»Ti praviš, da nam ne boš pomagal?«

»Ne bom mogel. Podkralj me sprašuje vsak dan o roparjih, ki sem jih izvohal v puščavi. Bojim se, da bi začel dvomiti o meni. Dal sem mu tudi vedeti, da sem iz Teb in da sem slučajno v Memfis in da ostanem tu samo, da ga vsak dan vprašam: 'Kdaj mi boš dovolil, da se vrnem k svojim dragim?' Ne bi rad, da mi reče jutri ali pojutrišnjem: 'Nevarnost je mi-

nila. Le pojd. Ako hočete kaj doseči morate ravnati tako, da napadete že jutri; sicer je vse brez pomena. Malo nas je in ne smemo tvegati pri nobenem početju, da bi nas stalo življenje tudi enega samega od nas.«

»Ali si nam porok, da bo naše podjetje dobro uspelo,« ga vpraša Baket.

»Upajmo! Vse sem pripravil z največjo pretkanostjo. Hišo dobro poznam, odprl vam bom vrata in vam omogočil, da vas popeljem v njegovo spalnico. Veselim se, da se bo vse razvilo po načrtu. Ne morem pa prorokovati izida,« odgovori mali ropar.

»Za to nam morejo biti poroki le bogovi,« pripomni glavar.

»Napravimo obljubo, da bomo pozlatili na novo rogove črne bika Apisa, ako nam bo pomagal.«

»Preklinjajevalec!« zakriči Amen! užaljeno in Baket pravi:

»S temi kletvami nam boš nakopal samo jezo bogov.«

»Kaj vraga mi podtikate! Vi ste norci, pravi norci! Kje je kaká kletev? Ali je morda greh, ako hočem pozlatiti rogove Apisu?« vpraša Ramuzenti, zdaj res začuden.

Teh blaženih Egiptčanov ni razumel, niti ni vedel, kako naj jih zadovolji; nikoli ne more tako govoriti, da bi bili zadovoljni. Vedno najdejo kaj, da mu ugovarjajo.